

Hans Jensens 1. maj-tale

Taler

Hans Jensen
Formand for LO

Dato

1. maj 2004

1. maj-møder og demonstrationer holdes i år under parolen - flere job, større tryghed og bedre frihed. Det er budskaber, der signaler, at mange mennesker oplever en virkelighed med arbejdsløshed, trusler om fyringer og indskrænket frihed i hverdagen. Men det er også budskaber, der markerer vores tro og forhåbning til fremtiden. Visioner om en bedre fremtid for dem, der har det svært, og som har brug for den styrke og solidaritet, som præger vores samfundssyn. Vores opgave er at genskabe folkets tro på de værdier, som har båret det danske samfund til en position blandt de fremmeste i verden.

I den almindelige samfundsdebat og politiske opinion i Danmark bliver man alt for ofte præsenteret for den opfattelse, at det er begrænsninger for de rigeste og mest velstillede, der udgør den største barriere for fremskridt i Danmark. De veluddannede, de rige – alle dem, der sidder på den grønne gren sættes i fokus. Regeringen og dens flertal med Dansk Folkeparti vægter i uhyggelig grad problemer og interesser for dem, der sidder højest på samfundsstigen. Det er langt sværere at få dem til at gøre noget ved arbejdsløsheden, ved de sociale problemer, ved manglende praktikpladser osv. De borgerlige giver det udseende af noget andet - af en blød midterlinie og forsvar for de danske velfærdsydelse. Men realiteten er, at de systematisk driver et korstog mod grundpillerne i det danske velfærdssamfund. Det må ikke lykkes for dem. Vores opgave er at flytte fokus tilbage på almindelige danskernes hverdagsproblemer og behovet for forandringer og handling på den baggrund. Her skal vi finde troværdigheden og tilliden til, at der kan føres en anden og en bedre politik i Danmark. Det er heldigvis ved at gå op for mange, at det var en fejl kurs der blev sat, da Anders Fogh satte sig for bordenden i regeringen.

Beskæftigelsen er faldet. Ledigheden er steget siden de borgerlige tog over. Selv om de seneste tal viser tegn på forbedring, så er der i dag 40.000 flere i arbejdsløsheds køen. Virkeligheden på tusindvis af danske arbejdspladser handler

om usikkerhed og utryghed i forhold til beskæftigelsesmulighederne. Økonomien stagnerer og væksten kommer kun langsomt op i gear. Regeringen har været passiv tilskuere. I stedet for at gribe ind og forebygge en stigende arbejdsløshed, har de i lang tid forværret tilstanden med en ekstrem defensiv økonomisk politik. Og da de endelig greb ind, så var det med forkerte midler. Der føres ikke i dagens Danmark en økonomisk politik, som satser på at skabe langsigtede løsninger og bæredygtige nye arbejdspladser. Det er en kortsigtet politik, som vi ved i sidste ende forværrer problemerne. Men det er desværre et alt for godt udtryk for regeringens meningsmålingspolitik. Når man er presset til det, prøver man at handle med midler, som umiddelbart kan virke populære. Skattelettelser glæder sikkert mange. Men det hjælper ikke, hvis der om kort tid skal strammes op igen med det resultat, at vi skærer endnu mere ned på forbruget, så mange kastes ud i arbejdsløshed. Og så er det forkert at skære ned på den offentlige service med det resultat, at flere bliver arbejdsløse. Regeringen har simpelthen ikke nogen heldig hånd i den økonomiske politik. Og forklaringen er ganske enkel. Det er ikke let for folk, hvis hjerte banker for den økonomiske liberalismes ideer at føre en progressiv og aktiv økonomisk politik, hvor man målrettet bruger den offentlige sektor som rambuk for en bedre beskæftigelse. Det kan Thor Pedersen simpelthen ikke finde ud af. Den medicin, der batter noget, er investeringer i uddannelse og ny teknologi. Vi skal kombinere det med målrettede offentlige investeringer, i bedre boliger, skoler osv. Vi vil fastholde og forbedre den offentlige service. Lad os da bruge folk til noget positivt og samfundsgavnligt frem for at sende dem ud i ledighed. Den økonomiske vækst i det danske samfund har været faldende under det borgerlige styre. Og de har konsekvent forsøgt at underminere grundlaget for en sund offentlig økonomi og grundlaget for et stærkt velfærdssamfund. Vi skal genskabe en positiv vækst i det danske samfund. Vi skal skabe nye bæredygtige jobmuligheder, så de mange ledige hænder kan komme i arbejde igen. Vi skal etablere så mange arbejdspladser, at dansk økonomi kan gå fremtiden i møde, herunder de problemer, vi får, når vi som befolkning bliver ældre og dermed færre på arbejdsmarkedet.

I det perspektiv er den nu afsluttede overenskomststrunde på det private arbejdsmarked et stærkt bidrag. Alle kan naturligvis altid ønske sig mere. Men vi ligger stadig i front sammenlignet med andre lande, når det handler om at skabe resultater i form af bedre realløn og bedre sociale forhold. Fagbevægelsen har ydet endnu en forbedring af pensionerne - både arbejdsmarkedspensionerne og ATP fik ekstra bidrag. Vi nærmer os en situation, hvor der sikres større lighed i

pensionsvilkårene for danske lønmodtagere. Med barselsfonden fik vi et af de største fremskridt for ligestillingen i de sidste mange år. Vi har simpelthen sat en stopper for en stor del af diskriminationen af kvinder på det danske arbejdsmarked. Det er vi meget glade for. Overenskomsterne giver nye rettigheder til uddannelse. Det gælder ikke mindst for de mange, som er i fare for at miste sit job. Det kan kun medvirke til at ruste dem bedre til fremtiden.

Det er og bliver uddannelse, vi skal leve af, hvis Danmark for alvor skal ruste sig til den globale konkurrence. Der er heldigvis fantastisk mange gode eksempler på, at virksomheder, der investerer i deres medarbejders uddannelse, kan klare sig i konkurrencen. Mange er ydermere i stand til at skabe sig nye markeder og øge beskæftigelsen. Der er grund til at tage ved lære af de gode eksempler. Og vi satser nu via aftaler på at sikre medlemmerne nye muligheder for at dygtiggøre sig og skabe gode arbejdspladser. Det er det største velfærdsbidrag, som arbejdsmarkedet kan yde til fremtiden. Desværre ryster regeringen på hånden i forhold til uddannelsesområdet. De har simpelthen ikke nogen visioner på dette område, og de satser ikke. Hvor er modet til at skabe de nye arbejdspladser? Hvor er deres bidrag til, at virksomhederne kan blive endnu bedre og endnu dygtigere i den internationale konkurrence?

1. maj i år markerer startskuddet på en kæmpeudvidelse af det europæiske arbejdsmarked. Jeg er helt sikker på, at det vil skabe vækst og fremskridt for millioner af arbejdere. Jeg tror også på, at danske arbejdere vil få fordele af udvidelsen. Men det kræver en ny holdning i EU. Arbejderne skal ikke konkurrere med hinanden om dårlige arbejdsvilkår. Tværtimod så gælder det om at bringe vilkårene for arbejderne i de nye lande op, så fremskridtet bliver skabt. EU er alt for fokuseret på virksomhedernes konkurrenceproblemer. Der bliver ikke skabt tilstrækkeligt gode minimumsrettigheder for arbejderne. Netop derfor skal vi øve indflydelse og skabe en ny holdning til arbejdsmarkedspolitikken. Det er jo tydeligt for enhver, at de borgerlige ikke taler arbejderne sag i Europa. En del af kampen for lønmodtagernes sag er nu ført over til den europæiske bane. Det skal dansk fagbevægelse ruste sig til og gøre det i samarbejde med europæiske kollegaer. Der er et helt vitalt grundprincip i Danmark, at vi laver kollektive aftaler for at sikre mindstelønninger og ansættelsesrettigheder i form af pension, ferie, uddannelse osv. Det samme princip vil vi overføre til Europa. Og så vil vi kæmpe for, at arbejde i Danmark skal udføres efter de danske standarder. Bryder vi først med solidariteten på det princip, kommer vi for alvor ud på en glidebane. Vi vil

bekæmpe ethvert tiltag til at underminere danske overenskomster i konkurrencens hellige navn. Hvis udenlandske virksomheder vil arbejde i Danmark, så må de følge de danske regler. Og vi vil bruge alle tænkelige midler til at sikre dette. Derfor var vi også positive over for den politiske aftale, der gælder de arbejdere, der kommer hertil for at søge arbejde fra de nye medlemslande. De skal være hjertens velkomne. Men de skal arbejde på danske overenskomster. For deres egen skyld, og fordi vi vil bekæmpe misbruget.

Globaliseringen giver os mange muligheder. Men det er også en kæmpe udfordring. Der er mange arbejdere, der frygter den globale udvikling. De er selvfølgelig mere optaget af muligheden for at bevare deres eget job end det store forkromede foredrag om de positive gevinster for dansk økonomi. Vi skal tage deres frygt og bekymring alvorligt, og vi skal på alle leder og kanter arbejde for, at der også er job i morgen til danske lønmodtagere. Her skal vi både op på den store klinge og ned i det lille gear - både handle globalt, nationalt og på den enkelte arbejdsplads. Vi skal øge trygheden og være bedre til at sikre en retfærdig omstilling. Vi kender redskaberne. Den globale handel skal være fri og fair. Internationale konventioner og direktiver skal overholdes, og vi skal støtte udviklingslande og deres fagforeninger i at gøre vilkårene for deres lønmodtagere bedre. I Danmark handler det først og fremmest om forskning, uddannelse, innovation og udvikling. Her er vi ikke godt nok med endnu, og regeringen har bestemt ikke gjort det nemmere. Men der, hvor det for alvor halter, er ude på den enkelte arbejdsplads ude på den enkelte virksomhed. Hvis vi skal skabe større tryghed for dem, der rammes direkte af globalisering, så er det afgørende, at de ansatte får indflydelse. De må ikke og skal ikke havne i en situation, hvor de står tilbage fyret og med en oplevelse af magtesløshed over for ledelsens handlinger. De ansatte skal derfor have rettigheder, der kan sikre dem indflydelse og muligheder for handling, når deres job er på vej til udlandet. Jeg forestiller mig, at de ansatte skal have ret til at blive taget med på råd og ret til at komme med et udspil til, hvordan arbejdet kan gøres anderledes, så det eventuelt kan blive i Danmark. Den model kender vi fra en række kommuner, der giver deres ansatte ret til at komme med et kontrolbud, når deres arbejde udliciteres. Og mange gange viser det sig faktisk, at kommunerne bliver endnu bedre og billigere end de private, når de ændrer i måden at gøre arbejdet på og måske investerer i ny teknologi. Jeg er ikke i tvivl om, at det også kan gentages i det private erhvervsliv. Og jeg er sikker på, at vi kan undgå udflytning af en række danske arbejdspladser. I en undersøgelse, som LO gennemførte sidste år, viste, at næsten halvdelen af fagforeningsmedlemmerne ikke havde oplevet

udvikling i deres job i og ikke havde fået efteruddannelse. Det skal være fagbevægelsens opgave, at støtte de ansatte i en omstilling. Vi skal bidrage til, at medarbejderne kan byde ind på deres arbejde på en ny måde. Det forslag, vil jeg nu tage op i LO og rejse det over for arbejdsgiverne. LO og DA har i forbindelse med mæglingsforslaget ved overenskomstforhandlingerne besluttet at sætte gang i et samarbejde om globalisering, dansk erhvervsliv og arbejdspladser.

Regeringens manglende engagement i det danske arbejdsmarked og dansk beskæftigelse blev desværre bekræftet med den strukturreform, som blev præsenteret i den forløbne uge. Det er simpelthen for tåbeligt at ødelægge grundlaget for en stærk og sammenhængende arbejdsmarkedspolitik i Danmark. Og når vi ved, at det har været det stærkeste aktiv i den økonomiske fremdrift, vi oplevede i 90'erne, så virker det hovedrystende, at det nu skal splittes op i atomer og gøres til gidsel i regeringens reformiver på strukturuområdet. Det turde være indlysende for enhver, at arbejdsmarkedet ikke kan opsplittes i 100 geografiske enheder uden, at det vil svække vores muligheder på et europæisk arbejdsmarked.

Jeg har sympati med mange borgmestre rundt om i landet. Men jeg tror simpelthen ikke på, at de kan skabe en sammenhængende prioritering af beskæftigelsen og de lediges rettigheder. Og når regeringen så ydermere sætter et økonomisk system bag kommunernes ansvar, der betyder, at kommuner med mange langtidsledige bliver stillet ringere end de rige kommuner med mange i beskæftigelse, så er der særlig grund til bekymring. Det er komplet urimeligt, at kommunerne bliver tvunget til at spare på børn og ældre, fordi kommunen rammes af stigende ledighed. Det vil kun gøre krisen større. Det er klart, at vi skal skabe en bedre løsning for de mange kontanthjælpsmodtagere, som har brug for at komme i gang på arbejdsmarkedet. Men det får man da ikke af at skære livslinien til arbejdsmarkedet over og i øvrigt gøre det ringere for alle de forsikrede ledige. Lad mig gøre det helt klart. De fordele, der kan komme med en strukturreform kan blive totalt udraderet af de negative konsekvenser, som en opsplittning af arbejdsmarkedet vil medføre. Stop det, før det er for sent og dansk arbejdsmarkedspolitik sendt i ruin. Der er naturligvis ting, der kan forandres i den nuværende model. Vi kan sagtens nå endnu bedre resultater fremover, hvis vi lægger kræfterne sammen. Det handler simpelthen om to væsentlige ting. Vi skal formidle job, så de ledige hurtigst muligt bringes i kontakt med ledige job. Og så skal vi kvalificere de ledige til fremtidens krav på arbejdsmarkedet. Jeg opfordrer regeringen til at medvirke til en bred aftale om

struktureformen. På samme måde opfordrer jeg socialdemokraterne til at deltage. Det skyldes først og fremmest ønsket om, at vi får en langtidsholdbar strukturereform. Det skal holde i årtier. Jeg er også sikker på, at en bred aftale i sig selv vil skabe et mere stabilt grundlag for investering i nye arbejdspladser. Virksomhederne har brug for en effektiv offentlig administration. Lønmodtagerne har brug for en solid offentlig service i form af skoler, sociale tilbud og infrastruktur.

Det kan altså ikke nytte noget, at lønmodtagerne skal skifte bus, blot fordi de kører fra den ene kommune til den anden. Selvfølgelig skal vi forenkle servicen over for borgerne, men vi skal ikke gøre det med hovedet under armen.

Det er vores fælles opgave at ruste danskerne bedst muligt til den nye tids krav. Det globale presser sig på. - Herhjemme kravene om forandring og fornyelse. Vi kan ikke gemme os for udfordringerne. Vi bliver nød til at tackle dem. Og vores model skal vise sin styrke.

Jeg ønsker alle en god 1. maj.

Kilde

Manuskript tilsendt af taler

Kildetype

Digitalt manuskript

Tags

1. maj-tale, Fagbevægelsen

URI

<https://www.dansketaler.dk/tale/hans-jensens-1-maj-tale-2004>